

Kráľova Lehota

Obecný časopis

Apríl 2013

Číslo 1

Ročník 9

Pred 40 rokmi ukončila prevádzku Považská lesná železnica (PLŽ)

Považská lesná železnica bola významným lesníckym dopravným prostriedkom na hornom Liptove v 20. storočí. Vo svojej dobe mala veľký hospodársky a technický význam. Bola spoľahlivá pri zvoze dreva aj pri preprave lesných robotníkov do zamestnania. Počas svojej 56 ročnej prevádzky vý-

razne ovplyvnila aj život obyvateľov obcí a osád v dolinách. Pre Liptovskú Tepličku a doliny Čierneho Váhu bola takmer pol storočia jediným dopravným prostriedkom, ktorý ich spájal s okolitým svetom. Turistom a výletníkom priblížila tie najtajnejšie zákutia krásnej prírody Liptova.

Prevádzka na PLŽ začala 3. novembra 1916 v úseku Liptovský Hrádko – osada Čierny Váh. Do roku 1921 postavili hlavnú trať po Liptovskú Tepličku a odbočky do Svarínskej doliny a Nižného Chmelienuca. Výstavba lesnej železnice bola ukončená v roku 1940.

Vtedy viedli odbočky trate do dolín Benkovo, Ipoltica, Dikula, Vyšný Chmelienuca, Malužiná, Svidovo, Stanikovo a Zátureň. Z tejto veľkej rozlohy lesov zväčša lesná železnica všetko vyťažené drevo na píly v Liptovskom Hrádku a v Kráľovej Lehote. Z vápenky vo Svarínskej doline vozila vápno a z kameňolomu vo Svidove pri Malužinej štrk. Celková dĺžka tratí

Posledný osobný vlak PLŽ z Liptovského Hrádku do Liptovskej Tepličky, 16. 12. 1972.

- 1. Na stanici PLŽ v Liptovskom Hrádku,*
- 2. Na moste ponad Váh, 3. Na stanici PLŽ v Kráľovej Lehote*

4., 5. Stanica PLŽ v Kráľovej Lehote
 6. Cez skalné zárezy nad Svarínom
 7. Na stanici PLŽ v osade Čiernom Váhu

lesnej železnice dosiahla 107 km.

Aj keď hlavným poslaním lesnej železnice bola preprava dreva, už do začiatku na nej prepravovali aj cestujúcich. Prvý cestovný poriadok pre vlak, ktorý chodil denne z Liptovského Hrádku do Liptovskej Tepličky, zaviedli v roku 1921.

Milovníci prírody si mohli objednať výletné vlaky. V polovici minulého storočia premával osobný motorový vlak v úseku Liptovský Hrádok – Čierny Váh trikrát denne, ráno, na poľudnie a večer. Vozil najmä lesníkov do práce a deti do škôl. Motorová drezina bola v pohotovosti nepretržite. Slúžila nielen pre potreby lesnej železnice, ale aj na prepravu lekárov z Liptovského Hrádku do Liptovskej Tepličky a do horárni v čiernovážských dolinách a na prepravu nemocných.

Pravidelné osobné vlaky, ťahané parnými rušňami, podľa cestovného poriadku premávali medzi Liptovským Hrádkom a Liptovskou Tepličkou trikrát do týždňa. V pondelok ráno bývalo na stanici na Čiernom Váhu živo. V ten deň k rannému osobnému vlaku z Liptovskej Tepličky bol na Čiernom Váhu prípoj na osobné vlaky idúce do Liptovského Hrádku, do doliny Dikula a do doliny

8. Na stanici v Liptovskej Tepličke

9. Nákladný vlak s výletným vozňom, 8. 9. 1971

10. Motorový rušeň (vzadu vľavo) a motorový osobný vozeň

11. Motorová osobná drezína

Ráztoka. Na prípojných vlakoch idúcich na Dikulu a Ráztoku mohli presťu-
piť aj cestujúci, ktorí prišli
ranným osobným vlakom
z Liptovského Hrádku.

Uzamykateľný krytý
nákladný vagon slúžil na
prepravu tovaru z Lipt.
Hrádku do obchodu
v Lipt. Tepličke.

Štátne lesy 31. de-
cembra 1972 prevádzku
na celej Považskej lesnej
železnici zastavili a jej do-
pravu nahradili náklad-
nými autami a autobusmi.
K zastaveniu prevádzky
na lesnej železnici došlo
pre vysoké finančné ná-
klady oproti automobilovej
doprave.

Dnes ostali po trati les-
nej železnice len zvyšky
náspov a mostov a nos-
talgické spomienky u pa-
mätníkov. Zásluhou do-
brovoľníkov sa podarilo
zachrániť takmer všetky
parné rušne a niekoľko
nákladných a osobných
vagonov. Tvoria statickú
expozíciu Považskej lesnej
železnice v Múzeu liptov-
skej dediny v Príbyline.
Tam teraz z našej dediny
odvážajú kolajnice, ktoré
sa zachovali pod panelmi
obecného chodníka.

O Považskej lesnej že-
leznici vydali Lesy SR
v roku 2012 knihu. Už je
rozobratá, ale v elektro-
nickej podobe si ju mô-
žete prečítať na webovej
stránke obce Kráľova Le-
hota.

F. Bizub,

foto O. Řepka

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva

Uznesenie číslo 6/2012

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehotě, konaného dňa 14.12.2012

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehotě

A. konštatuje, že

1. uznesenie čis. 5/2012 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 29.10.2012 sa plní priebežne

B. berie na vedomie

1. informáciu o Všeobecne záväznom nariadení Obce Kráľova Lehota č. 1/2012 o Trhovom poriadku a podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach v obci Kráľova Lehota

B. schvaľuje

1. Všeobecne záväzné nariadenie Obce Kráľova Lehota č. 2/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady s doplnením k Poplatku § 18 odstavec (2) písm. a) „a 58,41, € za 1 ks 1100 l kontajner“
2. odpustenie poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady poplatníkom, ktorí sa v obci nezdržujú viac ako 90 dní s využitím § 82 ods. 3) zákona č. 582/2004 Z. z.
3. splátky dane z nehnuteľností, dane za psa, dane za predajné automaty a dane za nevýherné hracie prístroje rovnomerne u fyzických osôb od 100,00 € a u právnických osôb od 300,00 € nahor a to na tri splátky: prvá splátka v termine do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnu-

tia, druhá splátka v termíne do 31.07. bežného roka a tretia splátka v termíne do 30.10. bežného roka.

4. rozpočtové provizorium Obce Kráľova Lehota na prvý štvrtrok 2013
5. odkúpenie výhybkárskeho dvojdomu s pozemkom v Kráľovej Lehote súpisné číslo 12, postaveného na parc. č. KN 487, druh pozemku zastavané plochy a nádvoría o výmere 166 m² za cenu 2 100,00 € + 20 % DPH, cena celkom: 2 520,0 €.

Overovatelia: Matej Lehotský, Jozef Lesák

Starosta obce: Vladimír Kaprín

Uznesenie číslo 1/2013

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 04.03.2013

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. konštatuje, že

1. uznesenie čís. 6/2012 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 14.12.2012 bolo čiastočne splnené

B. schvaľuje

1. výsledky inventarizácie majetku obce k 31.12.2012
2. správu o hospodárení Obecného úradu v Kráľovej Lehote k 31.12.2012
3. rozpočet obce na rok 2013
4. Všeobecne záväzné nariadenie Obce Kráľova Lehota č. 1/2013 o poskytnutí dotácií z rozpočtu obce
5. Všeobecne záväzné nariadenie Obce Kráľova Lehota č. 2/2013 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Kráľova Lehota
6. zoznam kníh Obecnej knižnice v Kráľovej Lehote zaradených do prírastkového zoznamu v roku 2012 a zoznam kníh Obecnej knižnice v Kráľovej Lehote vyradených z prírastkového zoznamu v roku 2012

C. berie na vedomie

1. návrhy rozpočtov obce na roky 2014 a 2015

D. splnomocňuje

starostu obce

1. upravovať v priebehu roka 2013 ukazovatele, limity a úlohy pri dodržaní výšky schválených príjmov a výdavkov
2. povoľovať uskutočnenie nevyhnutného výdavku nezabezpečeného v rozpočte obce ak sa zabezpečí jeho náhrada vyššími príjmami alebo úsporami iných výdavkov v sume max. 2 000,- € v jednom prípade
3. povoľovať presun rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky a to v sume max. 2 000,- €

E. súhlasí

1. s prijatím kontokorentného úveru z VÚB, a.s. Liptovský Mikuláš vo výške 23.300,- € formou Dodatku ku Zmluve o kontokorentnom úvere číslo 334/2011/UZ zo dňa 15. apríla 2011 za účelom vyrovnania časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu obce v priebehu rozpočtového roka, s trvaním úveru na 12 mesiacov a so zabezpečením úveru vlastnou blankozmenkou a dohodou o vyplňovacom práve k blankozmenke.

Overovatelia: Pavel Lehotský ml., Matej Lehotský

Starosta obce: Vladimír Kaprín

Rozvoj obce

Aktivačná činnosť

V mesiaci január – marec 2013 bola aktivačná činnosť zameraná na čistenie verejných priestranstiev, chodníkov, spevnených plôch, autobusovej zastávky, vstupov do obchodov, cintorína, priestor okolo kontajnerov na separovaný zber od snehu, nakoľko v tomto zimnom období ho napadlo neúrekom a taká dlhá zima, už nebola dlhá. Pracovníci, ktorí sú zamestnaní na túto činnosť v obci Dušan Lesák (v zimnom období úväzok na kúrenie v MŠ), Vladimír Poliak v rámci udržania projektu „Revitalizácia centra námestia obce Kráľova Lehota“ a Janka Lehotská, ktorá má pracovnú

Hlavný chodník na cintoríne

18. 3. 2013

Pracovníci aktivačnej činnosti

zmluvu na dobu určitú, mali snehu už plné zuby a boleli ich z neho ruky. Okrem iného dopĺňali paličkové drevo do kotolní materskej školy a kultúrneho domu a ďalšie nevyhnutné činnosti, za čo im patrí poďakovanie.

Dobudovanie viacúčelového športového ihriska Kráľova Lehota

Tak ako som informoval obyvateľov našej obce v poslednom decembrovom čísle obecného časopisu, že v prípade dobrých klimatických podmienok počas zimy bude možné využívať ihrisko na korčuľovanie a hokej, tak to po mnohých rokoch bola skutočná realita. Bolo radosť pozrieť sa v populárnejších hodinách aj počas víkendov na množstvo detí a mládeže, ktoré sa korčuľovali a hrali hokej. Hokej hrali aj dospelí a všetkých to veľmi chytlo.

Podakovať treba tým, ktorí sa pričínili o zhotovenie prírodnej ľadovej plochy, keď veľakrát v nočných hodinách pri silných mrazoch polievali ľadovú plochu. Spomeniem aspoň týchto: Samo Lehotský ml., Štefan Kunák ml., Janko Kunák, Peťo Lesák, Roman Lehotský, Zdenko Lehotský, Peťo a Fero Juhovci, Ján Laco, Tomáš Piovarčí, aj mládežníci Mário a Karol Lehotský, Martin a Samo Koreňovci a mnohí ďalší.

V roku 2012 bola v rámci programu Rozvoja vidieka SR, Opatrenia 3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo predložená cestou MAS Horný Liptov žiadosť o nenávratný finančný príspevok na „Dobudovanie viacúčelového športového ihriska“, ktoré pozostáva z umelého povrchu trávnik, odsadeného oplatenia, osvetlenia, spevnených plôch a lavičiek.

Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA) Bratislava rozhodnutím zo dňa 19.02.2013 pod č. 1300046 schválila nenávratný finančný príspevok vo výške 28 807,00 €. Spoluúčasť obce je 20% DPH vo výške 5 761,40 € o celkovom náklade 34 568,40 € so začatím projektu v roku 2013, resp. 2014 v závislosti od možnosti finančných prostriedkov obce.

Chodník Kráľova Lehota s vyznačením cykloturistickej trasy

V jarných mesiacoch apríl – máj 2013 začne a ukončí dodávateľ Cestné stavby, s.r.o. Liptovský Mikuláš s realizáciou stavebných prác chodníka od odbočky miestnej komunikácie k ihrisku po prechod cez št. cestu v celkovej dĺžke 323,0 m o šírke 2,2 m. Povrch chodníka bude asfaltový betón jemnozrnný ABJ.

Jestvujúce cestné panely v tomto úseku budú odstránené, nakoľko na mnohých miestach sú zdeformované v dôsledku sadania podložja a podkladových konštrukcií. Priestor bude prerovnaný a zhutnený, na takto upravenú pláň bude rozprestretá a zhutnená vrstva štrkodrvy hr. 10 cm, následne podklad z obaleného kameniva hrubozrnného OKH hr. 5 cm a vrchný kryt z asfaltového betónu jemnozrnného ABJ hr. 5 cm.

Projekt chodníka bude realizovaný v rámci Opatrenia 3.4.2 Obnova a rozvoj obcí a v PPA Bratislava nám bol schválený nenávratný finančný príspevok vo výške 27 159,52 €, spoluúčasť obce je 20 % DPH vo výške 5 431,90 €, o celkovom náklade 32 591,42 €.

Rekonštrukcia miestnej komunikácie (MK) k cintorínu

Podľa možnosti finančných prostriedkov z rozpočtu obce chceme v letných mesiacoch tohto roku pokračovať v osadení betónových obrubníkov, odvodňovacích vpustí a priepustov a zhotovení vstupov k rodinným domom a aj k pozemku bytovky z parkových obrubníkov, zámkovej dlažby a následne úpravou terénu a zasiatím trávy.

Tieto stavebné úpravy predstavujú finančný náklad 10 255,00 €. Celkové náklady na rekonštrukciu MK sú vo výške 35 373,00 € a dodávateľom sú Cestné stavby s.r.o. Liptovský Mikuláš.

Vladimír Kaprini

Zo života obce

Spomienka na koncert „Vianočný lásky čas...“

Advent je obdobie štyroch nediel pred Vianocami, počas ktorých sa pripravujeme na príchod Ježiša Krista do nášho sveta. Viac ako inokedy hovoríme o Božej láske, o tom najväčšom dare Vianoc – narodenom Spasiteľovi sveta. On je pre nás prameňom i príkladom lásky, ktorá má byť medzi nami ľuďmi. Žiaľ, často krát tomu tak nie je. Tej skutočnej lásky je málo.

V 3. nedeľu adventnú, 16. decembra 2012, sme preto s vďakou uvítali príležitosť započúvať sa do poézie i tónov hudby, ktoré naplnili naše srdcia tými najkrajšími hodnotami – lásky, pokoja a radosti.

V evanjelickom kostole sme sa zišli na predvianočnom koncerte „Vianočný lásky čas“. S láskou sme privítali našu rodáčku Janku Bernáthovú Lehotskú aj spolu s jej priateľmi Dušanom Kabinom, Tomášom Chrienom, Máriou Beňovou, Katarínou Šebeňovou a Ivanom Lukáčom – umelcami z Banskej Štiavnice Na úvod sa prítomným prihovoril pán starosta Vladimír Kaprín, ktorý pripomenul Jankinu poslednú zbierku básní, dielo „Listové tajomstvá“, ktorého uvedenia do života v Banskej Štiavnici 12. októbra 2012 sa zúčastnila aj delegácia z Kráľovej Lehoty. Pani fárarka Mgr. Viera Mosná vo svojom príhovore zdôraznila, že dobu adventnú máme prežívať predovšetkým duchovne a ku tomu chce prispieť aj tento koncert, aby upriamil naše mysle na lásku Božiu, s ktorou sa Pán Boh vždy poznove ku nám skláňa, keď nám dáva mnohé dary a jedným z nich je aj hudba a poézia. Naša rodáčka Janka Bernáthová Lehotská predniesla počas večera niekoľko básní plných lásky, toho najkrajšieho citu, ale aj zamyslenia sa nad pravými hodnotami života. Slovo sa striedalo s hudbou, povznášajúcou na ducha a tak sme všetci prítomní v chráme prežili nádherný nedeľný večer. Po skončení koncertu sme sa rozchádzali domov, naplnení radosťou a vďakou, so želaním, aby takýchto príjemných chvíľ v našich životoch bolo čo najviac. *Mgr. Viera Mosná, evanjelická fárarka*

Výročná členská schôdza Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) v Kráľovej Lehote

19. januára sa konala výročná členská schôdza DHZ v Kráľovej Lehote. Medzi pozvanými hosťami boli za Okresný výbor DHZ Liptovský Mikuláš Ladislav Hutka a Vladimír Kaprín, starosta obce.

Náš zbor má 58 členov. Predsedom DHZ je Jozef Lesák, veliteľom je Štefan Hudáč a strojníkom Pavel Lehotský ml.

Chcel by som touto cestou poďakovať ženám z nášho hasičského zboru, ktoré svojou usilovnosťou vybojovali na súťažiach viacero prvých, druhých a tretích miest a v rámci okresu v roku 2012 sa umiestnili na prvom mieste.

Jozef Lesák, predseda DHZ

Spomienka 90. výročia narodenia a 25. výročia úmrtia spisovateľky Kristy Bendovej

„Bola raz jedna trieda v tej triede bola krieda. Tá krieda bola biela a bolo jej dosť veľa“. Báseň, ktorá nás všetkých v spomienkach vracia do školských lavíc, otvorila v podaní Vandy Ballonovej pietnu spomienku na 90. výročie narodenia a 25. výročia úmrtia našej rodáčky, spisovateľky Kristy Bendovej.

V nedeľu 27. januára 2013 sme si spoločne v Dome smútku, presne v deň narodenia, ale aj v deň úmrtia tejto významnej spisovateľky, pripomenuli jej život, jej spisovateľské pôsobenie na Slovensku a tiež jej detstvo, ktoré do svojich 7 rokov prežila práve tu v Kráľovej Lehote.

Pietnej spomienky sa zúčastnil spisovateľkin syn Juraj Kostra s manželkou Monikou a synom Andrejom, neter Kristy Bendovej Dorota Gažiová s manželom a dcérou. Pozvanie prijala poslankyňa NR SR za stranu SMER SD pani Oľga Nachtmannová, predseda Matice slovenskej p. Marián Tkáč, riaditeľ Slovenského literárneho múzea v Martine p. Jozef Beňovský, riaditeľ Domu Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši p. Milan Stromko a p. Marek Nemeč za Mladých maticiarov, primátor mesta Liptovský Mikuláš p. Alexander Slafkovský, primátor mesta Liptovský Hrádok p. Branislav Tréger, prednosta Obvodného úradu Liptovský Mikuláš p. Ján Galvánek, za Slovenskú technickú univerzitu, Fakultu elektrotechniky v Bratislave, kde dlhé roky pôsobil brat Kristy

Bendovej Oldřich Benda, prodekan p. Jančárik a prof. Sláma, Ďalej medzi pozvanými hosťami boli starostovia okolitých obcí, riaditelia, konatelia a predsedovia organizácií, spoločenstiev a firiem pôsobiach v regióne. Prišiel tiež starosta obce Turčianskej Štiavničky p. Peter Očka, kde stojí zrekonštruovaný rodný dom jej manžela Jána Kostru. Nechýbala ani naša rodáčka, poetka Janka Bernáthová Lehotská z Banskej Štiavnice, zástupcovia Základnej školy z Hýb a tiež členovia Matice slovenskej z Východnej.

Sprievodné slovo touto spomienkovou akciou mala riaditeľka materskej školy Irena Piovarčiová. Po úvodnom slove sa Janka Bernáthová Lehotská prihovorila prítomným „Ranným rozhlasovým príhovorom od Kristy Bendovej“. Nemohol chýbať známy životopis napísaný Kristou Bendovou o svojom detstve a spomienkou na rodnú obec, ktorý predniesla Irena Piovarčiová. Evanjelický spevokol prispel do programu piesňou „Zbor židov“.

Starosta obce Vladimír Kaprín v slávnostnom príhovore privítal hostí a okrem iného spomenul aj záujem obce zriadiť v najbližšom období spisovateľke pamätnú izbu v jej rodnom dome, na železničnej stanici v Kráľovej Lehote. Prítomných hostí pozdravili slovom evanjelická pani farárka Viera Mosná a rímsko-katolícky pán farár Ľubomír Hajdučík, po ktorých Janka Lorenčíková zaspievala pieseň „Slovensko moje“. Vystúpila aj predsedníčka MO MS Blažena Mosná, ktorá spomenula aj iné významné udalosti, ktoré si v tomto roku Matica slovenská pripomenie. Tým sa otvoril priestor na príhovory a vystúpil predseda Matice slovenskej Marián Tkáč, ktorý sa poďakoval za to, že ani v našej obci sa nezabúda na významné slovenské osobnosti a vieme si ich verejne pripomenúť. Spomenul aj veselú príhodu, ktorú ako 10 ročný chlapec zažil pri stretnutí s Kristou Bendovou v jeho rodnej obci, kedy ju ako novinárka navštívila a vtedy pôsobiaci predseda MNV poriadne skomolil jej meno a pomenoval ju rôznymi invektívami ako Banda Kristova alebo Krista Boh...(radšej nebudem pokračovať, ale pobavil nás tým všetkých), no v tej chvíli to asi až tak zábavné nebolo. Prislúbil, že Matica slovenská bude vždy nápomocná pri organizovaní podobných akcií v našej obci, aby sa nezabúdalo na slovenské osobnosti.

Syn Juraj Kostra spomínal na prežité detstvo so svojou mamou v bratislavskom byte, o tom, že mama bola na svojich troch synov vždy dobrá. Prihovorila sa poslankyňa NR SR Oľga

Nachtmannová, po nej prehovoril riaditeľ Slovenského národného literárneho múzea v Martine Jozef Beňovský, ktorý ponúkol pomoc pri zriadení pamätnej izby spisovateľke. Po príhovoroch zaznela pieseň evanjelického spevokolu „K Tebe ó Bože môj“.

Opice z našej police – veselá kniha z pera Kristy Bendovej, ktorej inšpiráciou boli práve jej traja synovia Ján, Juraj, Michal a ich opice (samozrejme plyšové) nám predniesol Juraj Čupáni. Odznela časť pod názvom „Zelené strážidlá“, v ktorej intenzívne spomína práve Kráľovu Lehotu, jej obyvateľov, na ktorých jej ostali spomienky a tiež prácu predsedu MNV, ktorý tiež prispel jednou opicou do ich rozsiahlej zbierky opíc. Tým sa oficiálna časť v Dome smútku skončila a spoločne sme sa presunuli k urnovému hrobu spisovateľky, kde sme si jej pamiatku uctili položením kvetov a zapálením sviečok. Janka Bernáthová Lehotská predniesla básneň zo svojej zbierky s názvom „Cesty osudu“, evanjelický spevokol zaspieval hymnickú pieseň „Kto za pravdu horí“ a celý program sa skončil požehnaním prítomných oboma duchovnými.

Po oficiálnej časti nasledovala recepcia v penzióne Larion, ktorej sa zúčastnila najbližšia rodina, pozvaní hostia a predstavitelia obce.

Pri tejto príležitosti s finančnou podporou Matice slovenskej bola vydaná brožúra Krista Bendová rodáčka z Kráľovej Lehoty, ktorú zostavil kronikár obce František Bizub.

Starosta obce ďakuje evanjelickému spevokolu za vystúpenie na tejto akcii, ale aj za účinkovanie na iných kultúrnych akciách, ktoré sa konali v minulom roku v našej obci. Ocenil tiež prácu výboru MO MS za pomoc pri príprave tejto pietnej spomienky a schválenej žiadosti o finančnú dotáciu na vydanú brožúru.

Erika Šteučeková

5.ročník squashového turnaja

Dňa 2. februára 2013 sa uskutočnil piaty ročník squashového turnaja o pohár starostu obce v penzióne Larion. Turnaj trval od 10.00 hod. do 17.00 hod. Stretli sa tu všetky kategórie od úplných začiatočnikov až po skúsených hráčov. Tento ročník reprezentovala aj jedna žena Martinka Šmihulová. Napriek rozdielnym skúsenostiam, každý jeden hráč podal vysoký výkon.

Nakoniec sa do finále prebojovali štyria hráči. V boji o tretie miesto sa stretli Michal Haluška a Zdenko Lehotský a o prvé a druhé miesto bojo-

vali medzi sebou Ing. Dušan Lehotský a Peter Čimbora. Po ťažkej hre turnaj skončil v nasledovnom poradí:

1. Ing. Dušan Lehotský, 2. Peter Čimbora, 3. Zdenko Lehotský, 4. Michal Haluška

Tento turnaj hodnotíme veľmi pozitívne a urobíme všetko preto, aby sa podobné turnaje konali častejšie. Ďakujeme všetkým zúčastneným a prajeme im veľa víťazných úderov.

Tí, ktorí sa nezúčastnili, majú možnosť zapojiť sa do ďalších súťaží, ktoré sa budú konať aj v roku 2014. Zároveň chceme poďakovať sponzorom starostovi obce a Petrovi Čimborovi za hodnotné ceny. Športu zdar!

Zdenko Lehotský

Sviatok knihy v materskej škole

Kniha je spoločník, rozháňač smútku, zdroj radosti, múdrosti, darca krásy. Kniha obohacuje slovnú zásobu, poučí aj poteší a preto je pre deti nenahraditeľná.

Pri príležitosti mesiaca knihy sme aktivity v našej materskej škole zamerali práve na prácu s knihou, „našou dobrou kamarátkou“. Pojem kniha si deti spájajú s riekankami, básničkami, rozprávkami a s veselými príbehmi, ktoré často pripomínajú bežné situácie z ich života. Autorkou práve takýchto veselých príbehov, básní a rozprávok bola aj naša rodáčka, Krista Bendová, preto sme sa upriamili práve na jej tvorbu. V triede sme si pripravili výstavku jej kníh pre deti, z ktorých sme si čítali veselé príhody

Jožka Pletka, rozprávky Osmijanka, z knihy Kde bolo, tam nebolo sme sa dozvedeli, čo by asi bolo, keby na svete neboli niektoré bežné veci a miesto plyšového medvedíka sme v postieľkach oddychovali pri čítaní príbehov macka Brumlička. Z kníh Čačky hračky a Básničky maličkým si po vypočítaní básní každé dieťa II. triedy vybralo jednu, ktorá ho najviac zaujala, aby sa ju doma s pomocou rodičov mohlo naučiť. Zahráli sme sa na ilustrátorov

a každý, podľa naučenej básne, nakreslil pekný obrázok. V budúcnosti plánujeme vyrobiť z týchto ilustrácií aj z fotografií, ktoré dokumentujú aktivity detí súvisiace s touto témou digitálnu knihu: **DETI KRISTE BENDOVEJ.**

Spoločne s deťmi sme plánovali tematické vychádzky, ktoré sme uskutočnili pod názvom „Po stopách Kristy Bendovej“. Prvá trasa viedla k spisovateľkinmu rodnému domu na železničnej stanici, kde sme si prečítali pamätnú tabuľu. Cestou späť sme pozorovali vrch Vachtárova, ktorého sa „malá Kristinka“ tak bála, lebo jej pripominal veľkého vlka. Druhá naša cesta viedla

do miestnej knižnice. Okrem množstva kníh rôznych žánrov, si deti mohli pozrieť historické fotografie obce a tiež fotografie z čias detstva K.Bendovej. Deti si vypožičali knihy, ktoré ich zaujali najmä peknými ilustráciami a spoločne sme vyhľadali knihy od našej rodáčky, ktoré sme v MŠ nemali. Posledné zastavenie bolo na cintoríne pri spisovateľkinom pamätníku. Chvilkou ticha a zapálením sviečky sme si uctili pamiatku tejto významnej osobnosti, ktorej deti poslali aj pozdrav „do nebička“ prednesom obľúbených básní z jej tvorby.

Celé putovanie „Po stopách Kristy Bendovej“ vyvrcholilo prehliadkou prednesu básní z jej tvorby pod názvom „Bendovej pamätník – mám básničku na jazyčku“. Do prednesu sa zapojili všetky deti vrátane tých najmladších, ktoré spájali známe autorkine básne / Hruška, Počtár, Belzebub/ s pohybom aj so spevom. Staršie deti sa smelým prednesom prezentovali samostatne pred publikom, v ktorom sedeli aj pozvaní hostia /pán starosta, tety z obecného úradu, teta upratovačka, teta kuchárka a ujo kurič/. Snaha detí bola odmenená potleskom, ale aj sladkou odmenou od pána starostu a malým pohostením. Aj v budúcnosti by sme chceli túto akciu zopakovať aj s účasťou detí z okolitých materských škôl. Sme hrdí na to, že práve v našej obci sa narodila známa slovenská spisovateľka. Práve takouto formou môžeme aj deťom z blízkeho okolia prezentovať tvorbu Kristy Bendovej, zaujímavosti z jej života a vyjadriť vďaku za množstvo krásnych kníh pre deti.

Zuzana Jurčová, učiteľka MŠ

Výročná členská schôdza Základnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska (ZO JDS) v Kráľovej Lehote

Začiatkom roka v mesiacoch február a marec vo fungujúcich spoločenských organizáciách v našej obci sa každoročne konajú výročné členské schôdze (VČS). Tak tomu bolo aj v tomto roku, kedy sa členovia ZO JDS stretli 8. marca, aby zhodnotili uplynulý rok plný aktívnej práce a nových, zaujímavých podujatí. Dátum konania výročnej členskej schôdze určil slávnostný priebeh rokovania. Okrem hodnotenia činnosti za rok 2012 a schválenia plánu hlavných úloh na rok 2013 sme si pripomenuli sviatok Medzinárodného dňa žien (MDŽ) a pozdravili naše ženy a matky. Nechýbali milé príhovory pána starostu a pani farárky, ale i vitamínové darčeky a kvetiny od našich mužov. Program obohatil svojimi piesňami aj evanjelický spevok, recitáciou Janka Lorenčíková a vtipnou básničkou Peťo Lehotský.

Práve v roku 2012, ktorý bol vyhlásený za Európsky rok aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami, sme v našej organizácii začali s novými aktivitami, ktorými bola spomienka na Slovenské národné povstanie (SNP) v Koprovcovi a tiež pri príležitosti mesiaca úcty k starším I. ročník výstavy ovocia a zeleniny DARY ZEME – BOŽIE DARY.

Je potešiteľné, že o prácu v našej ZO je pretrvávajúci záujem. Aj keď niektoré členky zo zdravotných dôvodov na základe žiadosti členstvo ukončili, vždy sa stav doplní o nových členov. Ku dňu konania VČS evidujeme v našej ZO 42 členov, z toho 30 žien a 12 mužov. Dôkazom toho, že našu prácu si všíma a podporuje i vedenie našej obce, sú každoročné príspevky na činnosť z rozpočtu obce, za čo vyslovujeme naše úprimné poďakovanie. Medzi ďalších našich sponzorov v roku 2012 patril Pivovar Steiger, a.s. Vyhne a Hypermarket TESCO, ktorý nám poskytol i pohostenie na tohtoročnú VČS. Aj im patrí naše veľké: Ďakujeme.

Ing. Blažena Mosná, predsedníčka ZO JDS

Výročná členská schôdza Miestnej skupiny (MS SČK) Slovenského červeného kríža v Kráľovej Lehote

Výročná členská schôdza MS SČK v Kráľovej Lehote sa konala 9. marca v zasadacej miestnosti obecného úradu. Schôdze sa zúčastnili aj pozvaní hostia – riaditeľka SČK z Liptovského Mikuláša p. Kubíková a starosta obce Vladimír Kaprín. Naša MS SČK eviduje 75 členov.

Našu činnosť sme v minulom roku začali tradičným sprievodom fašiangových masiek. Členky ČK pripravili maskám občerstvenie a postarali sa aj o priebeh akcie „pochovávanie basy“ spojenej s tanečnou zábavou.

V mesiaci apríl sme sa zúčastnili brigády pri čistení cintorína. V auguste sme usporiadali brigádu pri čistení studničiek, vyčistili sme

6 studničiek v chotári Kráľova Lehota. Večer sme si opiekli špekáčiky a družne posedeli pri ohníku pri Gerecovej maringotke.

Elena Lehotská, predsedníčka MS SČK

Výročná členská schôdza Miestneho odboru (MO MS) v Kráľovej Lehote

V stredu 13. marca 2013 sa za účasti 20 členov, z celkového počtu 26, konala v zasadacej miestnosti obecného úradu výročná členská schôdza Miestneho odboru Matice slovenskej v Kráľovej Lehote. Schôdzu otvorila básňou Janka Lorenčíková a 6 členov MO MS zaspievalo pieseň „Slovensko moje“.

Schôdzu viedla predsedníčka MO MS Ing. Blažena Mosná, ktorá privítala členov a prítomných hostí, riaditeľa Domu MS v Liptovskom Mikuláši pána Milana Stromku a starostu obce. Spoločne sme schválili rámcový plán činnosti MO MS na rok 2013 a podpredsedníčka Mgr. Erika Šteučeková informovala členov o vypracovanom a zaslanom projekte na Členské ústredie Matice slovenskej v Martine, ktorým sa snažíme získať finančné prostriedky na vyhotovenie informačnej tabule na miestnom cintoríne, ktorá bude informovať návštevníkov, kde sa nachádza urnový hrob Kristy Bendovej.

Ďakujeme vedeniu obce a obecnému zastupiteľstvu za schválenú finančnú dotáciu vo výške 150 € z rozpočtu obce na činnosť nášho MO MS v roku 2013.

Mgr. Erika Šteučeková

6. ročník stolnotenisového turnaja

V sobotu 16. marca 2013 sa uskutočnil 6. ročník stolnotenisového turnaja o pohár starostu obce Kráľova Lehota neregistrovaných hráčov. Tak, ako každý rok sa hralo vo vylosovaných skupinách vyradovacím systémom. Tohto roku bolo prihlásených 19 hráčov a turnaj trval celý deň.

Víťazom 6. ročníka stolnotenisového turnaja sa stal Milan Hellebrant, ktorý bol aj trojnásobným víťazom a získal tak natrvalo putovný pohár starostu obce. Vo finále porazil Jána Mikitu. Na treťom mieste skončil Zdeno Mikita a štvrtý bol Martin Gajdoš.

V príjemnej atmosfére dominovala dobrá nálada, športový duch, a Libičková, ktorej za organizáciu turnaja vyslovujeme poďakovanie.

Vladimír Kaprini

Výročná členská schôdza Poľovného združenia (PZ) Stará dolina

Výročná členská schôdza poľovného združenia Stará dolina so sídlom v Kráľovej Lehote sa konala 16. februára 2013. Poľovné združenie má 16 členov. Jeho činnosť je zameraná na starostlivosť o zver, prípravu krmiva na zimné prikrmovanie a vynesenie soli, ako aj na výkon práv poľovníctva, tiež na opravu poľovníckych zariadení. Výbor PZ pracuje v zložení: predseda Viliam Lehotský, poľovný hospodár Ján Jurík, tajomník Ján Pavlík, finančný hospodár Juraj Jurčo, kynologický a strelecký referent Jozef Strapoň a kontrolór Ján Jurčo.

Na celú činnosť poľovného združenia sú pomerne vysoké finančné náklady. Každý rok sa musia platiť prenájmy za poľovné pozemky. Pritom je problém s odpredajom diviny, nakoľko výkupné ceny sú nízke. Preto už druhý rok všetci členovia finančne prispievajú na činnosť poľovného združenia. Nakoľko v roku 2013 končia zmluvy o prenájme, je nutné v poľovnom združení pripraviť uzatvorenie nových nájomných zmlúv v poľovných revíroch a príprava tejto agendy je dosť finančne nákladná. Lovu zdar!

Viliam Lehotský, predseda PZ Stará Dolina

Noc s Andersenom

Andersen je svetoznámy nórsky spisovateľ, ktorý písal rozprávky. V rámci Mesiaca knihy, ktorým je marec, sa v ostatných rokoch organizujú pre deti a mládež podujatia, pri ktorých sa im počas noci v knižniciach čítajú rozprávky, ktoré sú pre ne zdrojom múdrosti a poznania.

Aj v Banskej Štiavnici, kde žije poetka Janka Bernáthová - Lehotská, sa v knižnici uskutočnila Noc s Andersenom. Naša Janka sa prezliekla za spisovateľku a poetku Kristu Bendovú a deťom čítala jej rozprávky a básničky. Najviac sa im páčila knižočka Opice z našej police. Pritom

deti súťažili, tancovali, hľadali indicie v knihách a jedli rozprávkovú tortu. Janka deťom s veľkou radosťou rozprávala aj o našej Kráľovej Lehote, ktorá je rodiskom Kristy Bendovej a aj jej rodiskom.

Mgr. Erika Šteučeková

Z histórie

Renesančný básnik Valentín Balaša

V budúcom roku 2014 bude 420 rokov od úmrtia renesančného básnika Valentína Balašu. V 16. storočí patril k pánom hradu Liptovský Hrádok a údajne je pochovaný v krypte v katolíckom kostole v Hybiach. Koncom 19. storočia vybrali z krypty kosti za účelom ich identifikácie a po čase ich 27. augusta 1906 slávnostne pochovali späť. O Valentínovi Balašovi je veľa mýtov, ktoré z neho robia idol a vzor. Osádzajú mu pamätné tabule, stavajú pomníky, slúžia omše a organizujú oslavy. Z dobových dokumentov sme zistili, že jeho otec Ján Balaša a aj on sa dopustili aj voči kráľovolehotským zemanom mnohých násilností. Tie budú popísané v pripravovanej knihe o pôsobení rodu Balaša v Liptove.

Aby sme mali poňatie koho to vlastne vebelia, zatiaľ si prečítajme, čo Valentínovi Balašovi napísali Ludové noviny z 25. septembra 1906: „... 27. aug. (1906) spišský biskup, Alexander Párvy, v sprievode šesnástich kňazov slávnostne pochovával v Liptovských-Hybiach kosti urodzeného pána Valentína Balassu ... Potomok krutých veľmožov, mal pán Valentín v erbe svojom čiernu byvolovú hlavu, ktorá znamená vyobrazuje rohatú povahu zurvalca tohoto. Narodil sa roku 1550 (správne je 1554). Rodičia luteráni vybrali mu peknoduchého kazateľa, ktorý vzdelával chlapca a priučal vede a náboženstvu. Mládenec venuje sa rytierskej službe na dvore kniežata Jána Zigmunda. Potom žije čo vojenský dôstojník v Jágri,

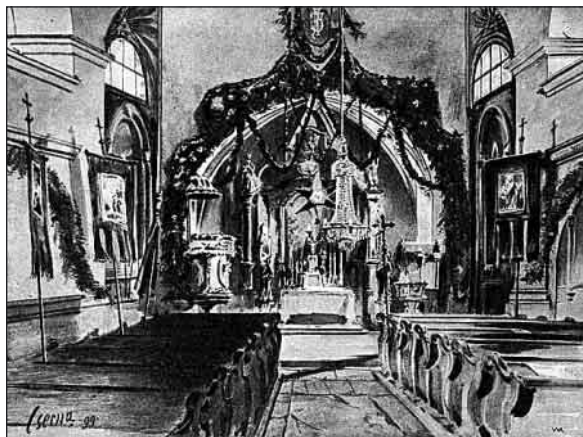
v Sedmohradsku a Haliči. Uchádza sa tiež o hlavné županstvo liptovskej stolice, lebo Nový Hrad (Liptovský Hrádok) je majetkom rodinným. Lenže Viedeň neprivilovala. Miestodržiteľ arciknieža Ernest pozná už chlapa a cnosti jeho. Balassa totižto krepko v sedle, s budzogaňom v pästi, otočený s tlupou žoldnierov kľbčí sa nielen s Turkom, lež napáda aj susedov, zdiera bezbranných ľudí na cestách. Lajdák premárni dedičstvo. Núdzu ho robí tyranom poddaných. Neslýchanou ukrutnosťou lúpi chudobu, odníma pluh, kosa a stroje, pozbavuje chleba, tak že rodiny hybänov, hrádočanov a východňanov utekajú z chalúp do hôr a tu hladom umierajú. A hrozba Balassovho meča odníma úbohým smelosť, neponosujú sa. Preto tiež kráľovská komora vyslala komisiu tajne, aby poddani nemuseli sa báť zemského pána a soznali pravdu. Balassa potom hanu kydá na arciknieža, lútuje, sľubuje a - vyšetovanie spľne na ničom. Vlkolak tento drancuje aj susedných zemanov. Odoráva celé role, kazí pašu, kradne drevo, odháňa čriedy oviec, privlastňuje si mlyny, kone, psov, áno lakomí sa aj na hrudy syra. Vlastný brat Andrej žaluje ho u kráľa, lebo zbraňou odoberá mu majetok a vybija ho zo zámku. Zadĺžený po uši, vypláca veriteľov korbáčom. Tomáša Uhrina (z Hýb)

tak ubil, že mäso živé v kusoch padalo z neho. Jura Szkárosiho ale, šafára svojho, privolá do Prešporaka (Bratislavy) a danému slovu navzdor, ukrutne skrvaví a do žalára hádže. Pri Zvolene na hradskej prenasleduje mladú vdovu a keď cestovatelia odplašia ho, to zaberá ženinu šatku s dvanásť toliarmi na pamiatku. Zvolencania žalujú dobrodruha, že dievky jejich bije a manželky zvädza. Sám vyznáva, že často prehrešuje sa proti šiestemu prikázaniu božiemu (6. prikázanie - Nescudzoložiš!). Pustoší kvetné hrady po krajine tak, jako ovce a smrek, v Tatrách. Kto vypočítal by všetky Anny, Susanny, Kristíny, Katreny, Judithy, Barbary, Júlie a Cecilie, s ktorými zahrával si, jako kocúr s myšami, v Jágri, v Sedmohradsku, vo Viedni, v Krakove. Tridsaťšestročný ženit sa chce so sesternicou Várdary, rod. Dobó. Nie láska, lež ziskuchtivosť ženie ho do sňatku tohoto. Kristína má bohaté veno a je paňou na Sarospataku (Šarišskom Potoku). Balassa uzaviera manželstvo, opovrhujúc cirkevným a svetským právom. Na Boženarodenie, po skončených obradoch, uchopiac za ruku Kristínu predstavi sa dvornému kňazovi, ktorý postrašený, pozdáva ho bez dispensacie a v zapovedanom čase (protizákonne). Valentín vyzýva teraz zámokoch stráž ku prísaha vernosti. Podajedni privolia, väčšina ale tasí šable. Balassa uvrne so ženou do Siksova (Siksava, teraz Szikszó v Maďarsku) a tu slávi svadbu. Lenže František Dodó, brat Kristíny, dvíha proti Balassovi pravotu pre násilníctvo a napáda tiež platnosť manželstva. Rytier Valentín vláči sa po dobrých známych prosiac o lásku a pomoc. Nenájde ju. Nepravníci jeho rozchyrujú, že narodeného tým časom syna v mohamedánstve vychováva a Mustafom menuje. Len dva roky žije so ženou a odcudzí si ju celkom. Konečne, aby ratovať mohol majetok a zabezpečiť synovi budúcnosť, zloží roku 1586, katolícke vierovyznanie najprv vo spišskej, potom tiež v ostrihomskej katedrálke. No sklame sa. Ostrihomský vikár, Ján Kuthassy (Kutaši) vyrečie súd, dľa ktorého nezákonný syn Balassov, v zmysle

uhorských zákonov, ani vtedy nebude môcť dedičiť po otcovi a matke, keďby pápež aj uprávomocnil manželstvo rodičov. Na to Kristína zanechá Valentína a miestodržiteľ arciknieža rozvedie ich úplne. Balassa chcel by teraz posľúbiť svoj jágerský ideál, Annu Ungnad, rod. Losonczy (Lučenská). Lež táto prisahá lásku Zigmundovi Forgách a žaluje Balassu pre požícaných mu 1400 zlatých. Pán Valentín vykošíkovaná tiahne do Tatier a potuluje sa celé týždne sám v prepadliskách Kriváňa. Potom vystahuje sa do Haliče (región v Poľsku). 1594. roku nájdeme ho pod Ostrihomom, kde udatne bojujúc proti Turkom, ranený guľou z kanóna, v deviaty deň trápanej horúčky, 28. mája umiera.

Tak, Slováci, opisujú maďarski dejepisci Balassu.

I pýtame sa teraz, čo hľadal pán biskup Párvy v Hybiach medzi tristo-ročnými kostami potlačovateľa Liptákov? Či znaky neporušenosti hľadal, alebo voňavý olej vyvierajúci z hriešneho tela Balassovho?... Ale nie že! Pán biskup nemiešal sa do prachu Balassovho, on pochovávajúc uctil spisovateľa Balassu. Písal totiž pán Valentín prekrásne ľubostné verše, v ktorých ospevuje kvety: Júlie, Anny a Cecílie, radosti a žalosti svojho junáckeho srdca. Dobré. Nech. Ale či tieto verše neboli by dostatočne uctené bývali, keby pán kanonik Kurimský, ktorý tiež rád verše, a započal obrady kolo populov Balassových v Sv. (Liptovskom) Mikuláši, keďby tento

Smútočná výzdoba hybského katolíckeho kostola pri 305. výročí úmrtia V. Balašu, 1899

bývalý farár ružomberský bol sprevádzal pešo básnika-žoldniera až do Hýb, a pochoval v mene božom sám urodzené kosti, rečníac pritom nie o vlastenectve, lež o kajúcom lotrovi a slobode občianskej. ... v pohrabnej kázni pán biskup rozprával o viere, nesmrteľnosti, večnosti, ale nadovšetko o svornosti a pokoji ... keďby p. biskup vrátiac sa od hrobu Balassovho, bol sa spustil dolu Váhom po Ružomberok a navštívil v žalári živú mŕtvolu farára Andreja Hlinku, a keďby zaplačúc nad svojim synom, bol vybozkával vychudnutú tvár slovenskú a dal pokoja, dal radosti mestu, svetu a Bohu ... biskup Párvy slávnostne, s odznakmi apoštola cirkve, v sprievode opátov, kanonikov, dekanov a farárov uctil verše a kosti rytiera malej viery a nepohamovaných mravov ... Ani to nie je isté, žeby to boli pravé kosti Balassove, bo ako nám známe, tam pochovávali aj hybianských farárov a ľahko možno, že sa kosti zmiešali.“

F. Bizub

Poznaj svoju obec

Prehľad zrážok v Kráľovej Lehote za roky 2011 a 2012

Podľa záznamov z meraní na zrážkomernej stanici Kráľova Lehota sme zostavili tabuľky zrážok za roky 2011 a 2012. Sú v nich uvedené dni s dažďom, so snežením, so snehom (snehovou pokrývkou), vodný úhrn zrážok, koľko napadlo nového snehu a najvyšší sneh (snehová pokrývka) v jednotlivých mesiacoch a spolu za daný rok.

Merania sa prevádzajú denne. Namerané množstvo zrážok spadnutých do odmernej nádoby sa uvádza výškou vody v milimetroch, pričom 1 mm zrážok zodpovedá 1 litru vody na vodorovnej plo-

che 1 štvorcového metra. To znamená, že v júli 2011 spadlo na plochu 1 štvorcového metra 154,2 litrov vody. Snehové zrážky sa musia s odmernou nádobou odniesť do teplej miestnosti, kde sa roztopia a potom sa odmeria ich vodná hodnota.

F. Bizub

Rok 2011		Nadm. výška 675 m				
Zrážkomerná stanica Kráľova Lehota						
Mesiac	Počet dní s			Vodný úrhn zrážok v mm	Sneh v cm	
	dažd'om	snežením	snehom		napadlo	najvyšší
Jan.	3	5	4	10,3	9	7
Febr.	1	9	1	12,3	2	2
Marec	4	1	-	16,2	-	-
Apríl	5	-	-	17,5	-	-
Máj	12	-	-	108	-	-
Jún	19	-	-	87,6	-	-
Júl	22	-	-	154,2	-	-
Aug.	7	-	-	42,1	-	-
Sept.	7	-	-	21,6	-	-
Okt.	9	-	-	60,5	-	-
Nov.	0	-	-	0	-	-
Dec.	7	9	21	50,5	24	13
Spolu	107	25	26	580,8	35	

Rok 2012		Nadm. výška 675 m				
Zrážkomerná stanica Kráľova Lehota						
Mesiac	Počet dní s			Vodný úrhn zrážok v mm	Sneh v cm	
	dažd'om	snežením	snehom		napadlo	najvyšší
Jan.	3	17	31	51,7	41	34
Febr.	2	9	29	24,7	21	47
Marec	3	4	14	22,6	2	22
Apríl	12	1	-	35,4	-	-
Máj	10	-	-	38,9	-	-
Jún	15	-	-	86,4	-	-
Júl	19	-	-	147,9	-	-
Aug.	9	-	-	54,3	-	-
Sept.	11	-	-	47,5	-	-
Okt.	14	2	3	107,5	9	9
Nov.	14	2	1	59,3	-	0,5
Dec.	5	12	31	34,9	31	12
Spolu	117	47	109	711,1	104	

Pamätníky, pamätne tabule, kaplnky a kríže

Pamätná tabuľa na budove železničnej stanice

V snežné mrazivé popoludnie, v nedeľu 25. 1. 1998, sa pred južným priečelím kráľovolehotskej železničnej stanice konala malá slávnosť. Pri príležitosti 75. výročia narodenia a 10. výročia úmrtia spisovateľky Kristy Bendovej občania na jej rodnom dome odhalili pamätnú tabuľu. Na základe podkladov kronikára obce Františka Bizuba ju zhotovilo a osadilo Kamenárstvo Radovan Kouřil z Liptovského Hrádku.

V úvode slávnosti zaznela báseň Keby mala rozum stonožka v podaní Veroniky Lehotskej. So životom a dielom K. Bendovej prítomných oboznámila riaditeľka MŠ Irena Piovarčiová, o vzťahu spisovateľky k rodnému kraju Ing. Ivica Michalidesová. Pamätnú tabuľu odhalil starosta obce Peter Matisko. Záver patrilo básničke Bola raz jedna trieda, ktorú zarecitovala Denisa Bizubová. Spisovateľkinu vyznanie rodisku „... keď sa ma doteraz hocikto spýtal na detstvo, ešte nikdy som si nespomenula na iné, len na to najkrajšie, liptovské“, je i mottom pamätnej tabule.

Pamätník Prečerpávacej vodnej elektrárne (PVE) Čierny Váh

Pamätník znázorňujúci 3 privádzače vody z hornej do dolnej nádrže PVE Čierny Váh stojí na kopčeku nad železničným mostom hneď pri odbočke z hlavnej cesty do Kráľovej Lehoty.

S prípravnými prácami stavby elektrárne začali v júli 1974. Najprv vybudovali cestu zo Svarína k hornej nádrži na vrchu Vyšné Sokoly (1160 m. n.m.) 7683 m dlhú a prekonávajúcu výškový rozdiel 481 m. Počas 3 rokov výstavby hornej nádrže predstavoval na tejto ceste priemerný interval takmer každé 2 minúty 1 vozidlo (na ceste Kráľova Lehota – Svarín to bolo 1 vozidlo každých 35 až 40 sekúnd). Hornú nádrž o objeme 3,7 mil. m³ vody stavali v rokoch 1976 – 1979.

Boli vybudované 3 podzemné tlakové privádzače pre prívod vody z hornej nádrže do elektrárne. Prieskumná šachta Katarína bola upravená na komunikačný tunel, v ktorom jazdí s pracovníkmi zubačka.

Dolná nádrž o objeme 5,1 mil. m³ vody je prehradená betónovou hrádzou 375 m dlhou. V elektrárni je nainštalovaných 6 agregátov TG 1 až TG 6 pozostávajúcich z motorgenerátora, Francisovej turbíny a čerpadla o inštalovanom výkone po 122,4 MW, zabezpečujúcich prečerpávanie vody do hornej nádrže i výrobu elektrickej energie pri spáde vody nadol a jedna Kaplanova turbína TG 7 o inštalovanom výkone 0,76 MW využívajúca prítok rieky. Výstavba prečerpávacej vodnej elektrárne trvala 6 rokov a naraz na nej pracovalo až 1300 ľudí.

PVE Čierny Váh, najväčšia a najvyššie položená prečerpávacia vodná elektráreň v bývalom Česko – Slovensku o celkovom inštalovanom výkone 735,16 MW (pre porovnanie elektrární Liptovská Mara má výkon 200 MW), bola uvedená do trvalej prevádzky 30. septembra 1983.

PVE dokáže rýchlo meniť svoj výkon podľa okamžitých požiadaviek Slovenského energetického dispečingu. Má možnosť odoberať zo siete prebytočný výkon a vo forme vody túto energiu uskladniť v hornej nádrži na dobu, keď je treba dodať elektrickej energie viac. Elektráreň dosiahne pri výrobe elektrickej energie svoj plný výkon z pokojového stavu za 70 sekúnd. Do čerpadlovej prevádzky, keď prečerpáva vodu zo spodnej nádrže do hornej, sa elektráreň rozbehne za 110 sekúnd. Ovládaná je počítačom, ktorý komunikuje so Slovenským energetickým dispečingom v Žiline. Vyrobené napätie 15,75 kV sa transformátorom o výkone 250 MW transformuje do vzdušného vedenia 420 kV, linky č. 045. Elektráreň dokáže na 5 hodín pokryť spotrebu elektrickej energie štvrtiny Slovenska.

F. Bizub

Oznamy Obecného úradu

Povinné čipovanie psov, mačiek a fretiek

Upozorňujeme chovateľov psov, mačiek a fretiek, že novela zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, ktorá je platná od 1. 11. 2011 priniesla nové povinnosti majiteľom psov, mačiek a fretiek v podobe čipovania. To znamená, že každý pes, mačka alebo fretka musia byť nezameniteľne označené transpondérom – mikročipom alebo čitateľným tetovaním. Psi, ktorí sú tetovaní po 3. 7. 2011 musia byť dodatočne označení mikročipom. Posledný termín na začipovanie uplynie už 30. septembra 2013. Cena mikročipov sa pohybuje okolo 10,00 €.

E. Šteučeková

Spoločenská rubrika

IV. štvrťrok 2012

Narodili sa: November – Bibiana Lehotská, December – Barbora Petrášková

Jubileá: 50 rokov Október – Milan Brtáň, December – Anton Žatkuľák

55 rokov Október – Ján Božík, November – Mária Bahnová,
December – Ladislav Droppa, Jana Lehotská č.d. 202, Miloš Lehotský

60 rokov November – Mgr. Anna Cerovská

70 rokov Október – Eva Lehotská č.d. 190

85 rokov Október – Ján Lehotský č.d. 71

Zomreli: November – Štefan Kunaj, 78 ročný

I. štvrťrok 2013

Narodili sa: Február – Ella Mrázová, Vladimír Mišigar

Jubileá: 55 rokov Január – Katarína Kúdolová, Február – Oľga Šmihulová,
Marec – Lubica Mrlianová, Božena Sopková

60 rokov Január – Eva Lehotská č.d. 128, Február – Eva Lehotská č.d. 210,
Marec – Stanislav Gerec

65 rokov Január – Oľga Lehotská č.d. 214, Marec – Albína Kunajová

70 rokov Marec – Štefan Sadloň

75 rokov Marec – Marieta Michalidesová

85 rokov Január – Helena Blaschkeová

Zomreli: Január – Blažena Šmihulová, 83 ročná, Február – Július Michalides, 81 ročný,
Marec – Helena Blaschkeová, 85 ročná, Anna Šlauková, 91 ročná

Štatistické údaje obce za rok 2012

V roku 2012 sa narodilo: 5 osôb, z toho 4 dievčatá a 1 chlapec
umrelo: 2 osoby 1 žena 1 muž
pristáhovalo sa: 7 osôb 3 ženy 4 muži
odsťahovalo sa: 12 osôb 6 žien 6 mužov

Stav k 31.12.2012:

Počet obyvateľov: 607 osôb, z toho 314 žien a 293 mužov

Počet domov: 191, z toho 137 rodinných, 5 bytových a 49 neobývaných

Chaty a rekreačné zariadenia: 15

Stavby na ostatné účely: 16

Výrobné podniky v obci: 3 SlovakTherm, Slovenská drevárska spoločnosť, Píla na Šmýkanci
(posledné dva na kat. území Lipt. Porúbka)

V Kráľovej Lehotě v časti obce Svarín je: 20 domov, z toho 4 rodinné, 4 chalupy a 12 chát.

Dagmar Žišková, pracovníčka OcÚ

KRÁĽOVA LEHOTA, obecný časopis. Vychádza štvrťročne. Vydáva Obecný úrad Kráľova Lehota.

Redakčná rada: Vladimír Kaprini, Jozef Lesák, Mgr. Erika Šteučeková, Dagmar Žišková.

Redaktor: František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel.: 0907 652406, e-mail: bizubf@mag-net.sk

Tlač: REPROservis – DTP štúdio & tlačiareň, Liptovský Mikuláš.

Náklad: 230 kusov.